

DICTAMEN DEL CONSELL CONSULTIU DE LA GENT GRAN DEL BAIX LLOBREGAT

Les pensions són un dret, i el sistema públic de pensions és sostenible i indispensable

---

Aquest any 2023 han fet 65 anys els primers nens i nenes de l'anomenat "baby boom", una generació que va néixer entre el 1957 i 1977, uns anys on es va donar un important increment de la natalitat. Així, en les properes dues dècades, es donarà també un fort increment del número de pensionistes.

Aquest fet ha reforçat el debat sobre la viabilitat del sistema públic de pensions, un sistema que no només és viable, sinó que constitueix la principal palanca per a reduir les desigualtats al nostre país i contribuir a l'equilibri social.

El Congrés dels Diputats va aprovar a finals de març la segona part de la reforma de les pensions, un acord que revaloritzarà les pensions segons l'augment del cost de la vida (IPC), augmentarà les cotitzacions fins el 1,2% i estableix una contribució de solidaritat, que arribarà al 6% i que només afectarà a les pensions situades per sobre de la base màxima de cotització, que se situa actualment en 4.495 € mensuals. Actualment hi ha més d'1,1 milions de treballadors/es que tenen salaris superiors a aquesta xifra. Els sindicats UGT i CCOO estimen que si aquest salaris cotitzessin en la seva totalitat, proporcionarien uns ingressos addicionals a la Seguretat Social de fins a 8.000 milions d'euros anuals.

El debat sobre la viabilitat del sistema públic de pensions no es nou, i no es dona només al nostre país. En el cas de França, per exemple, la reforma ha estat imposada pel president sense cap consens, el que ha generat una forta resposta social. La ciutadania percep que el que està en joc és la pèrdua d'uns drets assolits després d'importants lluites socials i tot un model de societat.

Els factors econòmics tenen prioritat habitualment als debats i investigacions sobre les pensions. Entitats econòmiques rellevants dubten de la sostenibilitat del model, però juntament amb la sostenibilitat de les finances públiques, s'hauria de tenir en compte també, la sostenibilitat de les famílies.

Segons les darreres dades disponibles d'octubre de 2023, a Espanya es paguen cada mes 10.085.672 pensions (jubilació, 6.401.291; viudetat 2.353.311; incapacitat permanent, 944.816; orfanat, 340.914 i favor familiar, 45.340). El 60% de les pensions són inferiors als 1.000 € mensuals, i en el cas de les pensions de viudetat, el 64% son inferiors a 800 € mensuals. No sembla que les pensions siguin un privilegi molt gran.

En la mateixa línia, si ens fixem en la taxa de risc de pobresa a Catalunya abans i després de cobrar una pensió o altres transferències socials, veiem que les persones de 65 anys i més són les més beneficiades per aquest tipus de prestacions, en major mesura les dones grans, però també els homes. **Disposar d'una pensió suposa per a una gran part dels majors de 65 anys viure o no en la pobresa:** poder o no alimentar-se o vestir-se adequadament, poder escalfar la seva llar a l'hivern, poder mantenir un bon estat de salut, etc.

**Taxa de risc de pobresa abans i després de transferències socials per sexe i edat.
Catalunya 2022.**

	Homes					Dones				
	De 16 a 64 anys	Menys de 18 anys	De 18 a 64 anys	65 anys o més	Total	De 16 a 64 anys	Menys de 18 anys	De 18 a 64 anys	65 anys o més	Total
Abans de totes les transferències	31.8	37.5	31.5	80	40.9	32.6	36.7	32.4	83.3	43.8
Després de pensions, abans d'altres transferències	26.8	35.2	26.4	15.7	26.3	26.9	35.2	26.6	23.1	27.3
Després de totes les transferències	18.3	28.2	18	13.7	19.2	18.9	26.7	18.7	20.4	20.5

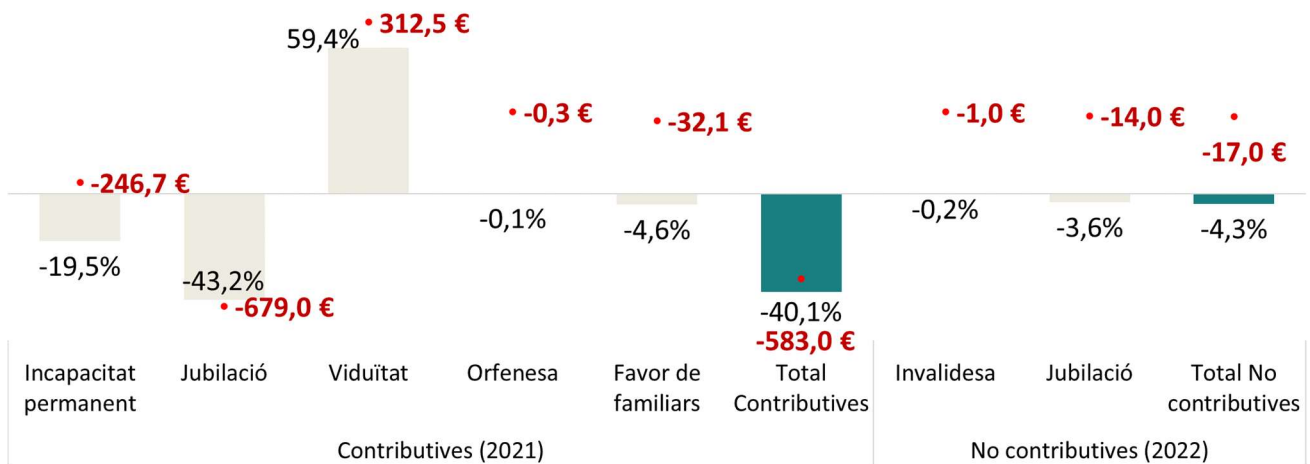
Font: Observatori Comarcal del Baix Llobregat, OCBL 2023

A ningú se li escapa el gran negoci que podrien suposar les pensions si es privatitzessin, però convé recordar que les pensions són un dret fonamental recollit a l'article 50 de la Constitució Espanyola, i que **són un dret**. Ni un privilegi, ni un negoci: les pensions són un dret constitucional de tota la ciutadania.

D'altra banda, el govern d'Espanya xifra la despesa en pensions al 2023 en l'11,7% del PIB, una dada que està lleugerament per sobre de la mitjana de la Unió Europea, del 10,4%. Països com Grècia, Itàlia o Portugal superen el 15%. A més, un informe recent del Banc d'Espanya apunta que l'augment de la despesa en pensions que es projecta per als propers anys es podria compensar si la taxa d'ocupació s'elevés al nivell d'Alemanya. Aquesta taxa se situa a Espanya en el 70% i a Alemanya supera el 78%, per això és tan important la generació d'ocupació i les bones condicions laborals i salarials.

La darrera reforma de les pensions inclou també mesures encaminades a reduir la bretxa de gènere, que al Baix Llobregat se situa en el cas de les pensions contributives, en un 40,1%, i en un 43,2% si ens fixem només en les pensions de jubilació. En números totals, estem parlant d'una bretxa de pensions de 679 € mensuals. Les mesures de la reforma contempen per exemple, una millora en les condicions del càlcul de les pensions de jubilació de treballadores que, al llarg de la seva vida laboral, van deixar un temps el treball en actiu per cuidar de les seves filles i fills, un fet molt habitual i que influïa negativament.

Diferencial (home-dona) de la quantia de les pensions. Baix Llobregat.

Diferencial de les pensions dels homes respecte les dones. Les dones perceben un 40% menys de pensions contributives que els homes i una mitjana de 583 euros menys

Font: Observatori Comarcal del Baix Llobregat, OCBLL 2023

D'acord amb allò exposat, el Consell Consultiu de la Gent Gran del Baix Llobregat reivindica:

1. Que les pensions són un dret constitucional de tota la ciutadania, reconegut a l'art. 50 de la Constitució Espanyola.
2. Que és necessari establir les mesures necessàries per a que cap govern pugui vulnerar aquest dret, rebaixant el poder adquisitiu de les i els pensionistes o privatitzant total o parcialment el sistema públic de pensions.
3. Que el sistema públic de pensions és un dels pilars fonamentals del sistema de benestar i el model de societat actual, i que tenen un impacte vital tant en les persones beneficiàries com en les seves famílies.
4. Que la continuïtat i viabilitat del sistema ha de tenir en compte l'estabilitat financera de l'estat, però també la de les famílies.
5. Que per al sosteniment del sistema públic de pensions és indispensable que s'apliquin les mesures necessàries, les més importants, condicions laborals i sous dignes per a totes les treballadores i treballadors, i creació d'ocupació.
6. Que és necessari continuar priorititzant mesures per a la disminució de la bretxa de pensions i equiparar les pensions de viudetat amb les de jubilació. Quan una persona queda vídua passa a cobrar el 52% de la pensió de la parella, i sovint el seu traspàs suposa per a l'altra persona una minva de la seva pensió.
7. Que és necessari que les pensions no contributives s'equiparin com a mínim, a les pensions mínimes contributives.

Baix Llobregat, desembre 2023